

Elektronické informační zdroje (VIKBA25)

2. Významné databáze

Martin Krčál

**Jak vypadají
a fungují
databáze?**

Obecná charakteristika DB

- online platforma, trend **Shibboleth**
- vyhledávání
- procházení časopisů
- bibliografické údaje + anotace + FT
- kolekce
- vliv webu 2.0
  - ❖ našeptávače, filtrování, podobné záznamy, sociální sítě, RSS, citační SW, upozornění na e-mail, doplňkové funkce a nástroje (např. SFX, citace)...

Proquest

X

EBSCO

EBSCO x Proquest

- multioborové/univerzální/DBC ???
- množství kolekcí
- data od různých producentů
- nákup po kolekcích
- z velké části FT

- multioborová DB
- prostředí EBSCOhost
- kolekce
  - ❖ Academic Search Premier, ale i ERIC, PsycInfo
- moderní grafické rozhraní
- množství užitečných funkcí
  - ❖ našeptávače, omezování a rozšiřování výsledků, obrázky vztahující se k textu, ukládání článků do složek, RSS, export do citačního SW, SFX, ...

Proquest

- multioborový zdroj
- kolekce
  - ❖ Academic Research Library,...
- moderní platforma
- suggested topics (našeptávač)
- další funkce
  - ❖ omezování a rozšiřování výsledků, ukládání článků do složek, RSS na dotaz, export do citačního SW, SFX, omezení dle typu dokumentu, My Research=moje složka,...

Multioborové databáze

- obory:

- ❖ biologie, ekonomie, filozofie, historie, jazykověda, literatura, matematika, sociální vědy

- lze zakoupit po kolekcích

- archiv od prvního čísla (embargo)

- plné texty (PDF)

- funkce:

- ❖ export citací, uložení citace (My Citation), prolink na Google Scholar

Current Contents Connect

- bibliografická databáze
- producent Thomson Reuters
- platforma Web of Knowledge
- propojení s ISI Document Solution
  - ❖ objednávání FT
- obsahuje tematické kolekce
  - ❖ na MU je např. **Clinical Medicine**

Pascal a Francis

- producentem INIST (FRA)
- bibliografické DB
- Pascal = přírodní vědy
- Francis = společenské vědy
- přístupné přes DBC + EBSCO

Multioborové databáze vydavatelů

Elsevier

- jeden z největších vydavatelů
- rozhraní ScienceDirect
- tematické kolekce
  - ❖ možnost kupovat celé kolekce, jednotlivé časopisy nebo články
- obory:
  - ❖ lékařství, přírodní vědy, matematika, výpočetní technika
  - ❖ částečně ekonomie, psychologie a společenské vědy

- rozhraní SpringerLink
- pokrytí:
  - ❖ orientace na techniku a matematiku
  - ❖ částečně i všechny další významné obory
- nabízí také e-knihy
- první číslo každého časopisu v roce je vždy zdarma

Taylor & Francis

- spojuje více vydavatelů
  - ❖ Routledge, Psychology Press, Garland Science, CRC Press,...
- knihy i časopisy
- oborově široké pokrytí
  - ❖ zejména lékařství, společenské vědy (psychologie, sociologie, právo), matematika, technické vědy + další přírodní vědy

Oxford Journals

- e-časopisy z Oxford University Press
- multioborová DB, humanitní obory
- plné texty (PDF, HTML)
- procházení časopisů
- Oxford Open – open access
- služby
  - ❖ impact factor, RSS, archiv

Cambridge Journals Online

- e-časopisy z Cambridge
- multioborová DB
  - ❖ velké pokrytí oborů
- plné texty (PDF, HTML)
- předplacený ročník = trvalý nákup
- několik titulů v režimu open access
- služby
  - ❖ sociální bookmarky, RSS, export citace, obsahy, přístupnost čísla, uživatelské konto

Sage

- multioborová DB
- údajně nejlepší zdroj pro společenské vědy
- společenské vědy, ekonomie, technologie, matematika, lékařství, kriminologie
- plné texty (PDF)
- retrospektiva (u některých titulů i do 1920)
- funkce
  - ❖ uložit citaci, časopis, RSS, poslat e-mailem, vyhledávání v časopisu,...

- multioborová DB
- dnes Wiley+Blackwell Publishing
- prostředí Wiley Online Library
- retrospektiva většinou do roku 1997
- abstrakty a plné texty (PDF)
- záznamy lze stáhnout v MARC 21
- funkce
  - ❖ RSS, My Profile, export do citačního SW, upozornění na e-mail, poslat knihovníkovi

- obory:
  - ❖ sociologie, psychologie, historie, literaratura, filozofie, náboženství, geografie, jazykověda,...
  - ❖ články rozděleny dle oborů (8 kategorií)
- poznatky z výzkumů a aktuální info
- plné texty – PDF, HTML
- odkaz na Blackwell Reference Online

- plné texty vybraných časopisů
- na základě předplatného instituce
- označení volně dostupných
  - ❖ ne všechna čísla u časopisu jsou dostupné
- označení novinek, free-trials, institucionální předplatné
- platba za článek (různé ceny)

Emerald

- rozhraní Emeraldinsight
- ekonomie, marketing, management
- zastoupeno je zde i knihovnictví a infověda
- nabízí i e-knihy
- odkup archivů e-knih

Oborové databáze vydavatelů

Lippincott Williams & Wilkins

- skupina Wolters Kluwer
- oblast lékařství
- vysoká citovanost článků = kvalita

- lékařství

- ❖ anatomie, biochemie, neurologie, farmakologie,...

- retrospektiva do roku 1998

Thieme

- německé vydavatelství
- časopisy i e-knihy
- oblast lékařství

PsycInfo a PsycArticle

- databáze od [APA](#)
- oblast psychologie

**Lékařství,
biologie, zoologie**

Medline

- nejvýznamnější lékařská databáze
- bibliografická, částečně FT
- vyvíjí U.S. National Library of Medicine
- předchůdce referátový časopis Index Medicus (od 1871)
- elektronicky od 1966
- heslář MeSH
- v rámci rozhraní [PubMed](#) zdarma

EMBASE

- produkuje Elsevier
- platforma Embase.com (na MU Ovid)
- biomedicína a farmakologie
- bibliograficko-abstraktová databáze
- retrospektiva od 1970
- tezaurus EMTREE

Biological Abstracts

- produkuje BIOSIS
- bibliografická DB + abstrakty
- biologie, biomedicína, farmacie, zoologie, botanika, životní prostředí, ekologie a částečně zemědělství
- zaplacené roky zůstávají trvale

BioOne

- sdružení BioOne
- biologie, zoologie, ekologie + příbuzné obory
- bibliografické údaje + abstrakty zdarma
- placený FT
- část článků v režimu open access

Zoological Record

- produkuje Thomson Reuters
- dlouhá retrospektiva (1864)
- zoologie a biochemie
- bibliografická DB + abstrakt (od 2001)
- zakoupené ročníky zůstávají trvale

Zemědělství a potravinářství

Agricola

- produkuje National Agricultural Library
- bibliografické údaje (přístup přes katalog)
+ odkazy na plné texty
- Library of Congress Subject Headings
(LCSH)
- linkování prostřednictvím DOI
- zdarma

AGRIS

- spravuje FAO
- agregátor více databází
  - ❖ bibliografická DB
  - ❖ obsahuje např. DB Agricola
- zemědělství
- záznamy od roku 1975
- tezaurus AGROVOC
- dostupný zdarma

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

for a world without hunger

Další databáze

- [CRIS](#) – evidence výzkumných projektů z oblasti zemědělství, zdarma
- [FSTA](#) – bibliografická databáze, oblast potravinářství, placená
- [CAB Abstracts](#) – bibliografický zdroj, od 2009 FT, zemědělství, lesnictví, výživa, potravinářství, veterinářství, mikrobiologie
- [AGORA](#) – zemědělství, podpora 3. světa (zdarma), pro ČR komerční, zapojena významná vědecká vydavatelství

Geografie

GeoRef

- produkuje American Geological Institute
- geografie a geologie
- bibliografické údaje + abstrakty
- od roku 1785 USA, od 1930 svět
- Georef Thesaurus
- články, knihy, mapy, zprávy
- přístup přes rozhraní Ovid

GEOBASE

- produkuje Elsevier
- geografie, geologie a ekologie
- bibliografické údaje + abstrakty
- přístup přes rozhraní Ovid

Geobibline - geografická bibliografie ČR

■ obory:

- ❖ teoretická, fyzická a sociální geografie, kartografie, demografie

■ 93% CZE, 4%ENG

■ dokumenty

- ❖ knihy, kartografické dokumenty, seriály, články z časopisů a sborníků, elektronické dokumenty, VŠKP

■ producenti:

- ❖ Knih. geografie PŘF UK v Praze, Knih. PŘF MU, Katedra geografie PŘF UJEP v Ústí n. Labem, ÚVT UK

Chemie

Chemical Abstracts

- největší bibliografická chemická DB
- produkuje Chemical Abstracts Service
- články, ale také patentové info, dizertace, sborníky, knihy,...
- klasifikace CAS a CA General SH
- rozhraní SciFinder

ACS Journals

- databáze chemických časopisů
- nově nabízejí i e-knihy
- produkuje Americká chemická společnost

PubChem

- databáze chemických látek
- produkuje National Institutes of Health
- propojeno s PubMed
- zdarma

Matematika

MathSci

- nejvýznamnější zdroj pro matematiku
- produkuje America Mathematical Society
- rozdělení do kolekcí
- Mathematics Subject Classification
- rozhraní MathSciNet

ZentralBlatt Math

- produkuje Springer, European Mathematical Society a DBC FIZ Technik
- online podoba referenčního zdroje Zentralblatt für Mathematik
- bibliografické záznamy
- omezená verze zdarma (pouze první 3 relevantní záznamy s abstraktem)
- plná verze placená
- TIBORDER – dodání FT

Technické vědy

- produkuje Institution of Engineering and Technology
- kolekce:
  - ❖ fyzika, elektrotechnika, PC věda, informační technologie
- rozhraní INSPEC Direct
- INSPEC tezaurus
- bibliografická DB, komerční
- + sborníky

- produkuje IEEE a IET
- nejrozsáhlejší technická DB
  - ❖ články, normy, konferenční materiály
- oblast elektroinženýrství a informatiky
- u části dostupný FT
- + DB e-knih (bez FT s možností objednání u vydavatele)
- propojeno s INSPEC (prolinky na FT)
- komerční

Compendex

- Engineering Information Inc. (Elsevier)
- strojírenství, elektrotechnika, energetika, stavebnictví, PC věda, informatika,...
- Subject Headings of Engineering Thesaurus + CAL Classification Codes

Další zdroje

- INIS – nukleární info, bibliografický, zdarma

Společenské a humanitní vědy

ERIC

- pedagogika
- produkuje U.S. National Library of Education
- recenzované knihy, časopisy, sborníky z konferencí, vědecké práce, výzkumy,...
- abstrakty, někdy i plné texty (PDF)
- nalezení textu u vydavatele nebo v knihovně

Sociological Abstracts

- Proquest (CSA)
- oblast sociologie + ekonomie, lékařství, zdravotnictví, psychologie, náboženství,...

EconLit

- důležitý zdroj z oblasti ekonomie
- bibliografická DB
  - ❖ FT přes EBSCOhost

OECD iLibrary

- dříve SourceOECD
- statistiky a analýzy OECD + články a e-knihy
- ekonomie, sociologie,...
- FT a faktografický zdroj
- komerční

Film Indexes Online

Film
Indexes
Online

- databáze filmů
- info o filmech
  - ❖ režisér, herci, producent, rok natočení, osoby podílející se na vzniku filmu, anotace, délka filmu,...
- export citací – txt, citační software
- konkurence zdarma???

Konkurence FIO zdarma

- [IMDB](#) + foto, názory
- [ČSFD](#) + české, hodnocení, komentáře
- [FDB](#) + české, foto, komentáře, hodnocení, trailer,...

Literature Online

- anglická a americká literatura
  - ❖ + nejvýznamnější díla světová
- plné texty
  - ❖ literatura a literární kritika, biografie spisovatelů a literárních umělců

Další zdroje

- [MLA International Bibliography](#) – moderní jazyky, literatura, lingvistika
- [Grove Art](#) – oblast umění, produkuje OUP
- [Philosopher's Index](#) – filozofie, etika, logika, metafyzika, estetika

Knihovnictví a informační věda

LISA a LISTA

- produkuje EBSCO
- knihovnictví, infověda, knihověda, infotechnologie, informační management a hraničních odvětví
- bibliografická DB (+abstrakty)
- LISTA = plné texty, dostupná na MU

LLIS

- Library Literature & Information Science Fulltext
- produkuje EBSCO
- oblasti:
  - ❖ automatizace, katalogizace, národní a mezinárodní knihovny, ochrana fondů, vydavatelství, standardizace...
- od roku 1997 plné texty, jinak anotace
- dělení na (ne)recenzované

Library & Information Science Source

- produkuje EBSCO, dostupná na MU
- oblasti:
  - ❖ automatizace, katalogizace, indexace, internetový SW, literatura, vydavatelství, standardizace,...
- 440 časopisů, 30 monografií
- retrospektiva do roku 1900
- profily autorů (5000+)

ISTA

- Information Science and technology
Abstracts
- oblast informační vědy
- produkuje EBSCO

Databáze e-knih

EBSCO eBooks

- produkuje EBSCO
- e-knihy od nejvýznamnějších vydavatelů
  - ❖ Springer, Taylor & Francis, Wiley,... (500+)
- 270.000 e-knih, 16.000 audioknih
- 2012 - integrace do EBSCOhost

Gale Virtual Reference Library

- e-knihy, i trvalý nákup (XML)
- dostupné přes rozhraní Gale
- obory
  - ❖ sociální vědy, humanitní vědy, obchod, právo, vzdělávání, knihovnictví a další
- na MU aktuálně 50+ e-knih (trvalý nákup)

- e-knihy online
- možnost tisku
  - ❖ aktuální strana
  - ❖ rozsah (max. 20 stran)
  - ❖ lze i po kapitolách
- funkce:
  - ❖ vysvětlení pojmů
  - ❖ prolinky na externí zdroje
- Academic Complete, Education

- e-knihy z oblasti výpočetní techniky
- sloty – zaplnění knihami
- lze aktualizovat
- nabídka > 5000 knih (např. O'Reilly)
- již nemáme:
  - ❖ 2010 MU měla 50 slotů = 38 e-knih
  - ❖ 3 souběžné přístupy
- nevýhoda
  - ❖ chybí funkce tisku (možnost zakoupení tištěné verze se slevou)

Děkuji Vám za pozornost

Martin Krčál
krcal@phil.muni.cz